اخبار کوتاه

رئیس کمیسیون کشاورزی مجلس،

ماهانه به ۱۲۰ میلیون جوجه‌ریزی داریم

رئیس کمیسیون کشاورزی مجلس از پایان یافتن زمان اجرای قانون تمرکز در خرداد ماه خبر داد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از قدس آنلاین، سید جواد ساداتی نژاد رئیس کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی مجلس شورای اسلامی در گفت و گو با تسنیم با بیان اینکه با تشکیل قرارگاه ساماندهی توزیع مرغ یکی از معضلات اصلی که فرماندهی واحد بود حل شد، گفت: وزارت جهاد باید از حداکثر قدرت خود برای کنترل بازار استفاده کند تا التهابات این بازار که قدری فروکش کرده را مدیریت کند.

وی با بیان اینکه چیزی که امروز باید به آن توجه شود، نظام جوجه‌ریزی در کشور است، ادامه داد: الان ۱۲۰ میلیون در ماه جوجه‌ریزی داریم لازم است که این عدد افزایش پیدا کند و حداقل به ۱۴۰ میلیون برسد.

نماینده کاشان در مجلس با اعلام اینکه اخباری درباره قاچاق جوجه یک روزه نیز وجود دارد اضافه کرد: در این زمینه تذکرات لازم به وزیر جهاد داده شده که زنجیره تولید را تحت کنترل داشته باشند.

رئیس کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی مجلس با بیان اینکه با اتمام زمان اجرایی شدن قانون تمرکز در خرداد ماه شاهد از بین رفتن برخی از مشکلاتی که در حوزه کالاهای اساسی رخ داد، خواهیم بود، گفت: سپردن برخی از اختیارات وزارت جهاد به وزارت صمت از سوی سران سه قوه در قالب قانون تمرکز مشکلاتی را ایجاد کرد که امیدواریم با پایان یافتن زمان آن در خرداد ماه شاهد ساماندهی بازار از سوی وزارت جهاد باشیم.

ساداتی نژاد عنوان کرد: البته به بانک مرکزی نیز درباره تامین ارز برای تأمین نهاده‌های دامی نیز تذکرات لازم داده شده است. بانک مرکزی، در شش ماهه اول سال گذشته نظم مناسبی در تأمین ارز مورد نیاز برای تأمین نهاده‌های دامی نداشت که در این زمینه تذکرات لازم به آقای همتی نیز داده شده است.

ترکیه استفاده از ارزهای دیجیتالی در پرداخت را ممنوع کرد

بانک مرکزی ترکیه در مورد هشدار ریسک بالای تراکنش با ارزهای دیجیتال برای خرید کالا و خدمات هشدار داد و این تراکنش‌ها را ممنوع کرد

به گزارش پیام آشنا به نقل از راشاتودی، بانک مرکزی ترکیه در مورد هشدار ریسک بالای تراکنش با ارزهای دیجیتال برای خرید کالا و خدمات هشدار داد و این تراکنش‌ها را ممنوع کرد. این ممنوعیت از ۳۰ آوریل لازم‌الاجرا خواهد بود.

بانک مرکزی ترکیه در بیانیه‌ای که در روزنامه گازته ترکیه منتشر شد اعلام کرد، رمزارزها و سایر دارایی‌های دیجیتال را نمی‌توان به شکل مستقیم یا غیرمستقیم به عنوان ابزار پرداخت مورد استفاده قرار داد.

در این بیانیه بانک مرکزی همچنین آمده است: شرکت‌ها و ارائه‌کنندگان خدمات پرداخت نمی‌توانند مدل‌های تجاری خود را به شکلی ایجاد کنند که فضا یا ابزاری برای پرداخت با ارزهای دیجیتال ارائه کند.

بانک مرکزی ترکیه علت این اقدام جدید را فقدان نظارت و کنترل مرکزی بر ارزهای دیجیتالی اعلام کرده و هشدار داده است که این تراکنش‌ها ضررهای جبران ناپذیری برای افراد به وجود خواهند آورد.

بورس

دهنوی: نرخ بالای سود بانکی سمی برای بازار سرمایه و پول است

رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار گفت نرخ سود بانکی باید به نحوی تنظیم شود که بازار سرمایه و پول در کنار یکدیگر بتوانند روند مناسبی داشته باشند و در این میان نرخ سود بالا سمی برای هر دو بازار خواهد بود.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایرنا: "محمدعلی دهقان دهنوی" در نشست مجازی کلاب هاوس با بیان اینکه برای توسعه بیشتر بورس پتانسیل‌های خوبی در درون خود بازار وجود دارد، افزود: باید این بحث را برسید که بازار سرمایه چگونه می‌تواند توسعه پیدا کند؟ در این زمینه باید به رویکرد جدیدی که از سازمان دنبال می‌شود اشاره کنم.

وی با بیان اینکه نیروهای بسیار زیادی را در دل بازار داریم که می‌توانند نقش اصلی را در توسعه بازار ایفا کنند، گفت: پتانسیل صندوق‌ها و برداشتن مانع انتشار اوراق توسط سرمایه گذاری و هلدینگ‌ها به معنای استفاده از ابزار بدهی برای نقش آفرینی بیشتر در بازار سهام است.

دهقان دهنوی با اشاره به اینکه به دنبال نهادهای دیگری هم هستیم که این نقش را ایفا کنند، خاطرنشان کرد: استفاده از ابزار ریپو و بازخرید از دیگر ابزاری هایی است که قصد استفاده از آن را داریم و از این طریق شرکت‌ها می‌توانند از مازاد منابع خود بهترین استفاده را بکنند.

رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار تاکید کرد: نتیجه چنین اقداماتی این خواهد بود که بازار سرمایه نه تنها نقش خود را در اقتصاد گسترش دهد بلکه در دل خود نیروی‌های قوی داشته باشد که بتواند مسیر توسعه بازار را گسترش دهند.

رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار با اشاره به اینکه نرخ سود بانکی از جمله عواملی است که می توانند زمینه تنظیم جریان نقدینگی را بین بازارهای مالی کشور فراهم کند، گفت: این نرخ باید به نحوی تنظیم شود که بازار سرمایه و بازار پول در کنار یکدیگر بتوانند روند مناسبی داشته باشند و در این میان نرخ سود بالا برای هر دو بازار سم است.

وی با اشاره به اینکه نتیجه افزایش نرخ سود بانکی ضمن افزایش هزینه مالی بانک‌ها منجر به ایجاد مشکل در ساختار بانک‌ها خواهد شد، گفت:

نرخ سود مصوب شورای پول و اعتبار ۱۸ درصد است، که علاوه بر بانک های دولتی، بازار سرمایه و بانک های خصوصی موظف به رعایت نرخ سود هستند.

لغو تحریم‌ها بر کدام صنایع بورسی تاثیر گذار است؟

یک کارشناس بازار سرمایه با بیان اینکه تا زمان مشخص نشدن نتیجه مذاکرات مربوط به برجام، روند قوی در بورس شکل نخواهد گرفت، گفت: نباید به همه سهم‌ها در بازار با یک چشم نگاه کرد، رفع تحریم ها برای برخی از شرکت‌ها مفید است، اما سودآوری برخی دیگر از شرکت‌ها را کاهش خواهد داد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایرنا: "امیرعلی امیرباقری" به احتمال بازگشت آمریکا به برجام و تاثیر آن بر معاملات بورس اشاره و گفت: انتظار می رود تا زمانی که ریسک برجام از سر بازار برداشته نشود، روند قوی در کلیت بازار شکل نگیرد و همچنان سایه مذاکرات برجامی و رفع تحریم ها ها بر سر بازار خواهد بود.

وی خاطرنشان کرد: در هفته‌های که گذشت هم در ابتدای هفته ثبات نسبی در معاملات بازار حاکم بود اما از اواخر هفته به دلیل داغ شدن بحث مذاکرات وین، احتمال بازگشت آمریکا به برجام و لغو تحریم های برجامی دوباره شاهد فشار فروش در کلیت بازار بودیم.

امیرباقری گفت: سوالی که بسیار در بین فعالان بازار مطرح شده است این است که برداشته شدن تحریم ها و بازگشت آمریکا به برجام باعث دسترسی کشور به منابع مالی و نهاده های تولیدی می شود، پس علت اینکه این موضوع اثر معکوس بر بازار سهام می گذارد چه خواهد بود؟ در پاسخ به این سوال باید گفت که مهمترین عامل این موضوع بحث مالی است.

این کارشناس بازار سرمایه با بیان اینکه صورت سود و زیان از دو بخش عملیاتی و مالی تقسیم شده است، افزود: ممکن است در بهبود بخش عملیاتی زمینه افزایش راندمان تولید و اهرم عملیاتی شرکت ها فراهم شود اما در بخش مالی با کاهش نرخ ارز همراه خواهیم شد و از آنجایی که شرکت‌های بزرگ و شاخص‌ساز، ارز محور هستند تاثیر منفی بر بخش مالی شرکت‌ها و کاهنده سود دارند.

وی اعلام کرد: با توجه به مطرح شدن چنین مسایلی می توان اعلام کرد که در کل مذاکرات برجامی، بازگشت آمریکا به برجام و لغو تحریم‌ها باعث افزایش فشار فروش بر کلیت بازار خواهد شد.

امیرباقری خاطرنشان کرد: نکته دیگر که باید آن را مورد توجه قرار داد جدا شدن راه صنایع و سهام از یکدیگر است و به هیچ عنوان نباید به همه سهم‌ها در بازار با یک چشم نگاه کرد، زیرا بازگشت آمریکا به برجام و برداشته تحریم ها برای برخی از شرکت‌ها مفید واقع خواهد شد.

این کارشناس بازار سرمایه تاکید کرد: در این زمان راه بازار و سهام از یکدیگر جدا می شود و از این به بعد تا چند سال آینده رشد گروه به گروه سهام را جدا از یکدیگر شاهد خواهیم بود.

رئیس اتاق بازرگانی البرز:

بخشنامه‌های خلق الساعه آفت تولید است

رئیس اتاق بازرگانی،صنایع،معادن و کشاورزی استان البرز با بیان اینکه بسیاری از مشکلات حوزه تولید نیازمند تصمیم گیری در سطح ملی است، گفت: بخشنامه‌های خلق الساعه آفت تولید است.

به گزارش پیام آشنا، پرهام رضایی در یگ گفتگوی تلویزیونی در ارتباط با تحلیل نامگذاری سال ۱۴۰۰ و الزامات برای تحقق منویات رهبری در این حوزه تشریح کرد: با توجه به فرامین رهبر معظم انقلاب در ارتباط با نامگذاری سال جاری به "تولید، پشتیبانی‌ها، مانع زدایی‌ها و از طرفی دقت به این مسئله که نامگذاری هر سال بر پایه محورهای اقتصادی انجام شده است، این موارد نشان از اهمیت مسائل اقتصادی دارد. وی در ادامه با اشاره به اینکه محور مانع زدایی‌ها در شعار سال جاری مسیر را برای فعالان مرتبط با حوزه‌های مختلف اقتصادی مشخص می کند، گفت: به عنوان نمونه افرادی که در بخش‌های دولتی فعال هستند باید در بطن موضوعات اقتصادی ورود کرده و مشکلات خاص سد راه تولید را بررسی کنند. رئیس اتاق بازرگانی،صنایع،معادن و کشاورزی استان البرز تشریح کرد: واحدهای تولیدی و صنعتی در نقاط مختلف کشور از جمله البرز با مشکلات متعددی مواجه هستند که بخشی از این مشکلات استانی بوده و در قالب برگزاری جلساتی با حضور مسئولان دولتی از جمله استاندار بررسی و حل و فصل شده است. وی با این توضیح که بخش دیگری از مشکلات طرح شده از سوی واحدهای تولیدی و صنعتی در قالب جلسات استانی حل و فصل نمی شود، گفت: این مشکلات بسیار مهم، فرا استانی بوده و باید در سطح ملی پیگیری و حل و فصل شود و دلیل تاخیر در گره گشایی برخی از این مشکلات نیز همین است.

رضایی با بیان اینکه اتاق‌های بازرگانی سراسر کشور امسال بر پایه تحقق شعار سال برنامه ریزی و حرکت خواهند کرد، افزود: پشتیبانی از تولید و رفع موانع پیش روی صنعتگران و تولید کنندگان همواره در اتاق‌های بازرگانی سراسر کشور مورد توجه بوده و در اتاق البرز هم این هدف از سال گذشته با راه اندازی اورژانس کسب و کار با جدیت بیشتری دنبال شده است. وی در بخش دیگری در مورد عملکرد دستگاه‌های دولتی در تعامل با بخش خصوصی در راستای برداشتن موانع پیش روی تولید تشریح کرد: اگر به صورت کلی به این مسئله نگاه کنیم، بخش دولتی استان در سال ۹۹ در این رابطه نمره قابل قبول و به عبارتی مهر تایید را اخذ کرده است. رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی استان البرز گفت: اگر بصورت جزء به کارنامه سال ۹۹ دولتی‌ها در بحث تعامل با بخش خصوصی و رفع موانع پیش روی فعالان این عرصه نگاه کنیم، برخی از این نهادها بیشتر همکاری کرده‌اند اما برای تعدادی دیگر پافشاری بیشتری وارد شده تا کارها را به نفع بخش خصوصی پیش ببرند.

وی با بیان اینکه موارد‌ی مانند نبود مواد اولیه واحدهای تولیدی و صنعتی مرتبط به پیگیری و تصمیم گیری در سطح کلان کشور است، افزود: متاسفانه در سال ۹۹ شاهد صدور یکسری بخش نامه های خلق الساعه بودیم که این امر موجب شد تا ضربه سنگینی به اقتصاد کشور از جمله حوزه تولید وارد شود.

رضایی با اشاره به اینکه در سال گذشته تولیدکنندگان هر روز منتظر صدور بخش نامه‌های جدید بودند عنوان کرد: با هر بخش نامه آنها این نگرانی را داشتند که قرار است لطمه ای به تولید آنها وارد شود یا خیر.

وی با تاکید بر اینکه برخی از بخش نامه‌های ابلاغی در سال گذشته متاسفانه زیان زیادی به تولید کنندگان کشور از جمله البرز وارد کرد، افزود: اکنون در ابتدای سال ۱۴۰۰ انتظارها از فعالان حوزه تولید این است که برنامه هایی بلند مدت را پایه ریزی کنند.

رئیس اتاق بازرگانی البرز در پایان اظهار امیدواری کرد که در سال جاری تحریم‌های اقتصادی هم کمرنگ تر شوند.

ربیعی خبر داد:

کسب رتبه دوم کشور در م پرداخت تسهیلات بازسازی و نوسازی صنایع

رئیس سازمان صنعت،معدن و تجارت استان البرز گفت: استان البرز در زمینه پرداخت تسهیلات بازسازی و نوسازی تجهیزات صنایع، رتبه دوم کشور را کسب کرده است.

به گزارش پیام آشنا رامین ربیعی تشریح کرد: در سال گذشته به واحدهای تولیدی و صنعتی استان البرز ۱ هزار و ۹۷۹ میلیارد ریال تسهیلات بازسازی و نوسازی پرداخت شده است.

وی درباره تعداد متقاضیان دریافت این وام گفت: در سال گذشته ۸۳ واحد تولیدی برای دریافت این تسهیلات به بانک ها معرفی شدند که این درخواست ها بر اساس ضوابط

تعیین شده بررسی و ارزیابی شدند و از این میان به ۶۴ واحد پرداخت انجام شد.

ربیعی تصریح کرد: صدور انواع مجوز، دریافت مصوبات تسهیلات، وام‌ها، مراحل دریافت پروانه های بهره برداری و کسب، تسهیل و رفع موانع تولید کارخانجات صنعتی و تولیدی و ـ تنها قسمتی از وظایف سازمان هستند.

رئیس سازمان صنعت،معدن و تجارت استان البرز، افزود: در این ارتباط تلاش می کنیم علیرغم برخی کمبودهای ناشی از تحریم ها، اثرات نامطلوب مرتبط با تولید و کارخانه‌های صنعتی کاهش یابد.

وی گفت: حوزه صنعت، اهمیت بسیار زیادی دارد که اگر به خوبی سازماندهی شود و مورد رضایت مردم باشد، حوزه ای کاملا تأثیر گذار در معیشت و اشتغال مردم خواهد بود.

ربیعی در پایان گفت: مهمترین مسائل و مشکلات واحدهای صنعتی در کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید مطرح می شود. این کارگروه با مدیریت و پیگیری های شخص استاندار هدایت می شود.

لاله ضیائیان، مدیر امور شیلات سازمان جهاد کشاورزی البرز عنوان کرد:

رشد ۷۴ درصدی صادرات آبزیان البرز

مدیر امور شیلات و آبزیان سازمان جهاد کشاورزی البرز از رشد ۷۴ درصدی صادرات انواع آبزیان پرورشی استان ارزآوری و ایج اد اشتغال مستقیم برای ۱۲۱۶ نفر در این حوزه خبر داد.

به گزارش پیام آشنا لاله ضیائیان گفت: سال گذشته با فعالیت ۱۳۲ واحد پرورش ماهی، میزان ۲۵۵۰ تن انواع ماهیان پرورشی شامل ماهیان سردآبی و گرم آبی و همچنین با فعالیت ۲۶ واحد پرورش ماهی زینتی ۱۴ میلیون قطعه ماهی زینتی در استان تولید شده است.

مدیر امور شیلات و آبزیان سازمان جهاد کشاورزی استان البرز با اشاره به اینکه استان البرز ظرفیت ها و فرصت های زیادی برای توسعه فعالیت های شیلاتی با هدف تولید و تنوع غذایی، بهبود امنیت غذایی، صادرات غیر نفتی و ارزآوری و از همه مهم تر ایجاد اشتغال از نوع مولد به صورت مستقیم و غیرمستقیم دارد تشریح کرد: این میزان تولید علاوه بر تأمین بخشی از پروتئین مورد نیاز استان و ارز آوری، موجب اشتغال افزون بر ۱۲۱۶ نفر به طور مستقیم گردید.

وی با بیان اینکه سرمایه گذاری های انجام شده در زمینه های شیلاتی، زنجیره های اقتصادی ارزشمندی را در استان فعال نموده است و ارزش افزوده اقتصادی ایجاد شده با ارزآوری جهش اقتصادی را در این بخش بوجود آورده است گفت: استان البرز به دلیل دارا بودن شرایط آب و هوایی و اقلیمی و دارا بودن منابع آبی متنوع دارای ظرفیت های مطلوبی برای توسعه ابزی پروری و صنایع شیلاتی می باشد.

وی تصریح کرد: اکثر فعالیت های آبزی پروری در استان در قالب استخرهای دو منظوره کشاورزی انجام می گیرد که با افزایش بهره وری آب کشاورزی، اثرات بسیار مثبتی در بهبود کیفیت و غنی سازی آب خروجی استخرها و کیفیت محصولات کشاورزی و همچنین افزایش درآمد خانوارهای روستایی و تأمین پروتئین مورد نیاز استان دارد.

مدیر امور شیلات و آبزیان سازمان جهاد کشاورزی استان البرز با بیان اینکه زنجیره تأمین و تولید شیلاتی استان شامل واحدهای تکثیر و تفریخ ماهی (تولید بچه ماهی)، واحدهای پرورش ماهی، مراکز عمل آوری و بسته بندی، کارخانه خوراک آبزیان می باشد گفت: در زمینه صادرات محصولات شیلاتی نیز در سال گذشته میزان ۲۴۷ تن انواع آبزیان به ارزش ۶/۱ میلیون دلار به کشورهای هدف صادر شد.

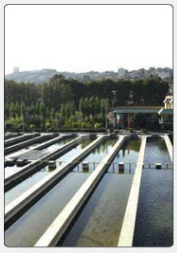

که خوشبختانه از نظر وزنی ۶۰ درصد و از نظر ارزشی ۷۴ درصد نسبت به سال قبل افزایش داشته است.

ضیائیان در پایان گفت: کشورهایی که صادرات انواع آبزیان خوراکی به آنها صورت گرفته شامل کشورهای اروپایی، کشورهای حاشیه خلیج فارس، روسیه، آسیای جنوب شرقی و استرالیا بوده است. ماهیان زینتی استان نیز به کشورهای عراق و افغانستان صادر شده است.

مدیر عامل اتحادیه سراسری باغبانی ایران مطرح کرد:

تقویت تشکل‌های کشاورزی راهکار اصلی کنترل بازار میوه

مدیرعامل اتحادیه سراسری باغبانی ایران با اشاره به لزوم تقویت تشکل‌های بخش خصوصی، گفت: این مساله از اصلی ترین راهکارهای کنترل بازار میوه و حذف واسطه‌هاست.

به گزارش پیام آشنا به نقل از سازمان مرکزی تعاون روستایی، مدیرعامل اتحادیه سراسری باغبانی ایران با اشاره به لزوم تقویت تشکل‌های بخش خصوصی، گفت: این مساله از اصلی ترین راهکارهای کنترل بازار میوه و حذف واسطه‌هاست.

کمال یداللهی با اشاره به تفاوت قیمتی میوه و محصولات باغبانی از مزرعه تا بازار، گفت: متأسفانه این اختلاف قیمت بسیار چشمگیر است و هر سال نیز تکرار می‌شود.

وی اضافه کرد: یکی از مهم‌ترین راهکارها در این زمینه، تقویت تشکل‌های بخش کشاورزی است بدین ترتیب که بهتر است دولت تسهیلاتی را که آخر هر سال برای تنظیم بازار میوه شب عید، اختصاص می‌دهد، زمان برداشت محصول در اختیار تشکل‌ها قرار دهد تا آنها میوه کشاورز را با قیمت مناسبی خریداری و در زمان عرضه عرضه کنند. مدیرعامل اتحادیه سراسری تعاونیهای کشاورزی باغداران ایران: دولت با تقویت تشکل‌ها و نظارت دقیق بر کار آنها می‌تواند چالش بازار میوه را به راحتی حل کند.

یداللهی با اشاره به اجرای طرح روستا بازار از سوی سازمان مرکزی تعاون روستایی میوه و محصولات باغبانی از مزرعه تا بازار، گفت: متأسفانه این اختلاف قیمت بسیار چشمگیر است و هر سال نیز تکرار می‌شود.

وی اضافه کرد: یکی از مهم‌ترین راهکارها در این زمینه، تقویت تشکل‌های بخش کشاورزی است بدین ترتیب که بهتر است دولت تسهیلاتی را که آخر هر سال برای تنظیم بازار میوه شب عید، اختصاص می‌دهد، زمان برداشت محصول در اختیار تشکل‌ها قرار دهد تا آنها میوه کشاورز را با قیمت مناسبی خریداری و در زمان عرضه عرضه کنند. مدیرعامل اتحادیه سراسری تعاونیهای کشاورزی باغداران ایران: دولت با تقویت تشکل‌ها و نظارت دقیق بر کار محصولاتی مانند پیاز و سیب زمینی نیز گفت: در زمان تولید مازاد این محصولات نیز تشکل‌ها کنار کشاورزان بودند و به جمع آوری محصولات مازاد آنها کمک کردند بنابراین تقویت تشکل‌های بخش کشاورزی امری اجتناب ناپذیر است و ما از دولت می‌خواهیم که به این مساله توجه ویژه‌ای داشته باشد.

وی در بخش دیگری از سخنان خود درباره تأثیر خشکسالی‌های سال جاری بر تولید میوه نیز گفت: با توجه به اینکه اکثر باغات کشور از طریق چاه‌های کشاورزی آبیاری می‌شوند امیدوار هستیم که در ادامه کار مشکلی در زمینه افت آب چاه‌های کشاورزی نداشته باشیم.

یداللهی با اشاره به افزایش سطح زیر کشت باغات کشور و به بار نشستن باغات جدید الاحداث، افزود: تولید میوه در کشور از مصرف سرانه بیشتر است و مشکلی در زمینه تأمین آن نداریم

یادداشت

راه شفافیت در توافق با چین

موضوع توافق همکاری ایران و چین در فضای رسانه‌ای، نگاه‌هایی زیادی را به خود جلب کرده و پرسش‌هایی را در ذهن مردم ایجاد کرده است. در این فضا که از غبار ابهام و عدم شفافیت آکنده است، داوری‌ها اغلب متوجه کلیت این برنامه است.

داوری‌ها همچنین مبتنی بر پیش‌داوری است. اما آنچه نیاز آن به‌طور جدی احساس می‌شود، تجزیه و تحلیل موارد و زوایای گوناگون طرح است که متأسفانه به دلیل محدودیت در دسترسی به اطلاعات بسیار دشوار می‌نماید. در این مختصر بنا دارم تا این برنامه را از منظر حکمرانی و خصوصا اصل مهم شفافیت بررسی کنم. هنگامی که از حکمرانی سخن به میان می‌آید ذهن‌ها ممکن است به سمت «حکمرانی شرکتی» برود. اما باید توجه داشت که بحث حکمرانی بسیار گسترده است و منظور از حکمرانی در اینجا مجموعه اصولی است که بر ساختارها و فرایندها، دلالت دارند و به دنبال اعمال شرایطی هستند که در نهایت در سایه آنها احقاق حقوق ذی‌نفعان تسهیل شود. بر این اساس طرح مساله حکمرانی می‌تواند به روابط و مناسبات بین‌المللی تعمیم یابد، یعنی مناسباتی که این برنامه همکاری در ذیل آن تعریف می‌شود.

در روابط بین‌الملل انواع متفاوتی از توافقات مطرح است، برخی بر ساختارها و فرایندها، دلالت دارند و به دنبال اعمال شرایطی هستند که در نهایت در سایه آنها احقاق حقوق ذی‌نفعان تسهیل شود. بر این اساس طرح مساله حکمرانی می‌تواند به روابط و مناسبات بین‌المللی تعمیم یابد، یعنی مناسباتی که این برنامه همکاری در ذیل آن تعریف می‌شود.

در روابط بین‌الملل انواع متفاوتی از توافقات مطرح است، برخی بر ساختارها و فرایندها، دلالت دارند و به دنبال اعمال شرایطی هستند و با عنوان معاهده یا freaty شناخته می‌شوند. دسته دیگر آن دسته از توافقاتی هستند که خود الزام‌آور نبوده، اما معمولا زمینه‌ساز شکل‌گیری توافقات الزام‌آور می‌شوند. این دسته با عناوین متفاوتی چون بیانیه همکاری (MOU)، برنامه همکاری، مموراندوم (memorandum) یا به‌طور کلی همان توافق نامه معرفی می‌شوند.

حساسیت مردم در باب این برنامه همکاری و رویکرد انتقادی حاکم بر نظرات در این زمینه به‌خوبی قابل درک است. اولا واقعیت آن است که دولت نه فقط در این مورد بلکه در موارد مشابه نیز برای اعتمادسازی بسیار کم تلاش کرده و می‌کند. دوم اینکه مردم به درستی خود را از ذی‌نفعان این برنامه می‌دانند و برای خود حق آگاهی قائلند. سوم آنکه نگاهی به سایر برنامه‌های همکاری بین دولت‌ها و شرکت‌های چینی و تجارب دیگر ملت‌ها در موارد مشابه گواه آن است که چینی‌ها نه فقط در مرحله توافق‌نامه و بیانیه همکاری، بلکه حتی در مراحل بعد از آن نیز کمتر دیده شده که اصل شفافیت را مبنای کار خود قرار دهند.۱

حال پرسشی که مطرح است آن است که اول و قاعده در قراردادهای سرمایه‌گذاری بین‌المللی چیست؟ و دوم آنکه با چه راهکارهایی می‌توان این برنامه همکاری را از بُعد حکمرانی تقویت کرد؟

به‌طور مختصر باید اذعان کرد هر چند در حوزه تدوین بیانیه‌های همکاری که در آنها عمدتا اهداف و قصد طرفین بیان می‌شود، سخت‌گیری‌های کمتری از جهت شفاف‌سازی در روابط دولت با دولت اعمال می‌شود، اما در این مورد خاص با توجه به گستردگی زمانی و موضوعی مواردی که در برنامه همکاری گنجانده شده، انتظار می‌رفت که دولت حداقل سایتی را برای اطلاع‌رسانی عموم اعلام می‌کرد و امکان دسترسی مردم به اطلاعات موثق را از طریق آن سایت فراهم می‌آورد.۲

پس از امضای این بیانیه همکاری بین دو دولت و در جریان عملیاتی کردن برنامه، وارد مرحله شکل‌گیری و امضای قراردادهای دولت با شرکت‌های چینی در سایه این توافق‌نامه می‌شویم. اصول مشخصی در عرصه بین‌الملل بر روابط سرمایه‌گذاری بین دولت‌ها و شرکت‌ها از منظر شفافیت حاکم است که نتیجه تجارب جهانی است. چه خوب می‌بود چنانچه دولت در همین مرحله توافقات کلی سیاست خود را در زمینه شفافیت در روابط سرمایه‌گذاری در متن توافق‌نامه روشن می‌ساخت. این امر می‌توانست به بسیاری از دل‌مشغولی‌های مردم در این زمینه و مشکلات کارشناسان در مراحل اجرایی پایان دهد.

بحث شفافیت در قراردادهای سرمایه‌گذاری همواره مطرح بوده و در این زمینه تجارب ارزشمندی در دسترس است که می‌توان از آنها درس گرفت. به‌طور کلی می‌توان گفت که طی دو دهه اخیر از منظر شفافیت در قراردادهای سرمایه‌گذاری بین‌المللی شاهد حرکت در راستای تاکید بیشتر و همچنین فراگیرتر شدن مواردی هستیم که این اصل بر آنها تعلق می‌گیرد. اگر در رویکرد سنتی بحث شفافیت در قراردادها، عمدتا بر تعهد دولت‌ها بر شفافیت قوانین و مقررات کشور پذیرنده و تامین حقوق شرکت‌های سرمایه‌گذار متمرکز بود و سعی می‌شد به کمک اصل شفافیت، دولت‌ها را متعهد کنند تا با اطلاع‌رسانی جامع امکان برآورد درستی از ریسک مقررات و قوانین را در پروژه‌های سرمایه‌گذاری برای شرکت‌ها فراهم آورند.۳، در رویکرد نوین بخش مهمی از تعهدات در قراردادهای سرمایه‌گذاری از منظر شفافیت به شرکت‌های سرمایه‌گذار منتقل شده است و تلاش می‌شود تا این شرکت‌ها را ملزم کنند تا علاوه بر تشریح و شفاف‌سازی سوابق خود (خصوصا از منظر حکمرانی برای عموم۴)، اطلاعات قابل اتکایی نیز درباره پروژه و تاثیرات محتمل آن بر توسعه پایدار در کشور میزبان ارائه کنند.۵

اگر دولت که قاعدتا نماینده جمهور مردم است بنا دارد تا ریسک تقابل سیاسی در برابر این برنامه همکاری را به حداقل برساند، لازم است تا اعتمادسازی بر پایه شفافیت را در این زمینه سر لوحه کار خود قرار دهد. برای این منظور مسوولان باید ضمن اطلاع‌رسانی، از همین آغاز کار با پایبندی خود را به اصل شفافیت با صدای بلند به مردم اعلام کنند. طبیعتا در غیبت این اصل مهم، مردم نگران خواهند ماند؛ چرا که نمی‌توانند به رعایت حقوق خود اطمینان داشته باشند و این زمینه را برای طرح ادعاها و شایعه‌های بدبینانه فراهم می‌کند. این نگرانی آنجا البته بجاست؛ زیرا بدون شفافیت، هرگونه تلاشی برای آنکه دولت و شرکت را بتوان به ایفای نقش و تعهدات خود و همچنین پیامدهای این تصمیمات برای ذی‌نفعان متعهد یا پاسخ‌گو کرد، ناکام می‌ماند و بدون وجود پاسخگویی، تضمینی برای رعایت حقوق مردم نخواهد بود. بر این اساس، مردم حق دارند هرگونه طفره رفتن مسوولان و شرکت‌ها از پاسخگویی را تهدیدی برای رعایت حقوق حقه خود تلقی کنند و مسوولان اگر به جد بنای اجرایی کردن این برنامه را دارند، باید برای این مساله تدبیری بیندیشند.

مهرداد سپهوند
کارشناس بانکی و مدیر سابق سرمایه‌گذاری‌های خارجی در صندوق توسعه ملی
Alborz.payam@gmail.com